

Tarih & Gelecek Dergisi

Journal of History & Future

Doç. Dr.

Gülşah ESER

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3306-1569>

Harran Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü
gulsaheser@harran.edu.tr

Başvuruda bulundu. Kabul edildi.
Applied Accepted

Eser Geçmişi / Article Past: 14/10/2025 06/11/2025

Araştırma Makalesi

DOI: <http://dx.doi.org/10.21551/jhf.1803369>

Research Paper

Orjinal Makale / Original Paper

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nda Mesleğe Giriş Günü Törenleri (1959-1966)

*Entry to Profession Day Ceremonies at Kastamonu Göl Primary
Teacher School (1959-1966)*

ATIF: ESER, Gülşah, "Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nda Mesleğe Giriş Günü Törenleri (1959-1966)", *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 11/4 (Aralık 2025), s. (735-748).

CITE: ESER, Gülşah, "Entry to Profession Day Ceremonies at Kastamonu Göl Primary Teacher School (1959-1966)", *Journal of History and Future*, 11/4 (December 2025), pp. (735-748).

Tarih ve Gelecek Dergisi, lisanslama politikası ile telif hakkının ve kullanıcı haklarının açık olmasını sağlar. Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanır. / Journal of History and Future ensures that copyright and user rights are open with its licensing policy. Author(s) publishing with the journal retain(s) the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

Öz

27 Ocak 1954'te kabul edilen 6234 sayılı kanun gereğince Köy Enstitüleri ile İlköğretmen Okulları birleştirilmiş ve Kastamonu'da yer alan Göl Köy Enstitüsü, Göl İlköğretmen Okulu'na dönüştürülmüştür. Bu yeni dönemde öğrenim süresinden öğrenci kabulüne kadar önceki dönemden daha farklı uygulamalara gidilse de gerek Köy Enstitüsü döneminde okula yerleşen öğrenciler gerekse oradan mezun idareci ve öğretmenlerle “Köy Enstitüsü” ruhu yaşatılmaya çalışılmıştır. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nda da tıpkı enstitü döneminde olduğu gibi sosyal etkinliklere önem verilmiştir. Bu bağlamda öne çıkan etkinliklerden biri *Mesleğe Giriş Günü* törenleridir. *Mesleğe Giriş Günü* törenleri genel olarak haziran sonlarında veya temmuz başlarında düzenlenmiş olup mezun öğrencileri tebrik etmek, derece alanları onurlandırmak ve öğretmenlik mesleğine geçiş sürecinde adayları görkemli bir şekilde uğurlamak amacıyla yapılmıştır. Buradan hareketle bu çalışmanın başlıca amacı, Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nda Rıfat Hancılar ve Kamil Açıkan'ın müdürlük dönemlerinde yapılan bu törenleri ayrıntılı bir şekilde ele alarak öğrenciler ve eğitimciler açısından ne tür bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktır. Araştırmada alanyazın taraması, arşiv taraması ve doküman analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu doğrultuda ulusal basından *Cumhuriyet* ve yerel basından ise *Doğrusöz* gazeteleri ile ayrıca *T.C. Resmi Gazete* taranmıştır. Doküman analizi neticesinde elde edilen veriler Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden/mezunlarından Emin Arık, Şaban Şahin, Adil Ünal ve Salih Koç'tan alınan mektup ve bilgi notlarıyla sentezlenmiştir. Pedagojik bir değer taşımasına rağmen bugüne kadar çeşitli hatıralarda ve birkaç araştırmada sadece değinilerek geçilen *Mesleğe Giriş Günü* törenlerinin bu araştırmada ayrıntılarıyla ele alınmış olması çalışmanın özgün yanıdır. Bu çalışmanın, öğretmen yetiştirmenin sıcak bir gündem oluşturduğu günümüzde bir geleneğe atıfta bulunması suretiyle katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göl İlköğretmen Okulu, Mesleğe Giriş Günü, Kastamonu, Öğretmen Yetiştirme, Tören.

Abstract

In accordance with the law numbered 6234 adopted on January 27, 1954, Village Institutes and Primary Teacher Schools were merged and Göl Village Institute in Kastamonu was transformed into Göl Primary Teacher School. In this new period, although different practices were applied than the previous period, from the education period to the admission of students, the spirit of the “Village Institute” was tried to be kept alive with both the students who were placed in the school during the Village Institute period and the administrators and teachers who graduated from there. In Kastamonu Göl Primary Teacher School, social activities were given importance, just like in the institute period. One of the prominent events in this context is the Entry into Profession Day ceremonies. Entry to the Profession Day ceremonies were generally held in late June or early July and were held to congratulate the graduating students, to reward those who received degrees and to bid farewell to the candidates in the process of transition to the teaching profession. From this point of view, the main purpose of this study is to reveal what kind of impact these ceremonies held in Kastamonu Göl Primary Teacher School during the principal periods of Rıfat Hancılar and Kamil Açıkan for students and educators by examining them in detail. Literature review, archive review and document analysis methods were used in the research. In this direction, Cumhuriyet newspapers

from the national press and Doğrusöz newspapers from the local press and the Official Gazette of the Republic of Turkey were scanned. The data obtained as a result of the document analysis were synthesized with letters and information notes received from Emin Arık, Şaban Şahin, Adil Ünalı and Salih Koç, students/graduates of Kastamonu Göl Primary Teacher School. Although it has a pedagogical value, the fact that the Entry to Profession Day ceremonies, which have only been mentioned in various memoirs and a few studies, have been discussed in detail in this research is the unique aspect of the study. It is thought that this study will contribute by referring to a tradition in today's world, where teacher training is a hot agenda.

Keywords: Göl Primary Teacher School, Entry to the Profession Day, Kastamonu, Teacher Training, Ceremony.

Giriş

17 Nisan 1940'ta kabul edilen 3803 sayılı kanunla faaliyete geçirilen Köy Enstitüleri, ilköğretim üzerine 5 yıl öğrenim süresi olan ve köye öğretmen ile diğer yararlı meslek erbabını yetiştiren eğitim kurumları olarak karşımıza çıkmaktadır. 27 Ocak 1954'te kabul edilen 6234 sayılı *Köy Enstitüleri ile İlköğretim Okullarının Birleştirilmesi Hakkında Kanun* ile o güne kadar faaliyette olan Köy Enstitüleri, ilköğretim okullarına dönüştürülmüştür. Bu okulların öğrenim süresi ilköğretim mezunları için 6, ortaokul mezunları için de 3 yıl olarak belirlenmiştir. Okula giriş şartlarından biri adayların “%75’inin köy ilköğretim mezunu olmaları” şeklindedir.¹ 25 Ağustos 1973 tarihli ve 456 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla 1974-1975 ders yılından itibaren öğretmen liselerine dönüştürülmüş olan ilköğretim okulları² çok sayıda mezun vererek Türkiye’nin öğretmen ihtiyacının karşılanmasına ciddi katkılar sağlamıştır.

İlköğretim okullarında öğrencileri teşvik ve motive etmek amacıyla birçok etkinlik düzenlendiği bilinmektedir. Bu doğrultuda mezun olan öğrencileri tebrik ve derece alanları da onurlandırmak, ayrıca öğretmenlik mesleğinde başarılar dilemek amacıyla *Mesleğe Giriş Günü* adı verilen törenler yapılmıştır. Bu kutlamalar mezuniyet töreni niteliğindedir. Öğretmen adaylarının meslek hayatlarına adım atışları görkemli bir törene dönüştürülerek onlara verilen değer ortaya konmak ve onları mesleğe hazırlamak istenmiştir. Esasen bu kutlamalar öğretmen yetiştirme tarihimizdeki bir geleneğe dayandırılmıştır. Şöyle ki, Sultan II. Mahmud döneminin (1808-1939) sonlarına doğru faaliyete geçirilen ve rüşdiye mekteplerine öğretmen yetiştirmek amacıyla İstanbul Fatih’te kurulan Dârülmualimîn-i Rüşdi’nin³ açılış tarihi/günü olan 16 Mart Cumhuriyet döneminde uzun yıllar boyunca *Mesleğe Giriş Günü* olarak kutlanmıştır.⁴ İlköğretim okullarına gelince, bu okullarda 16 Mart günü, öğretmen okullarının kuruluş yıl dönümü olarak kutlanmıştır.

1 https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc036/kanuntbmmc036/kanuntbmmc03606234.pdf, çevrimiçi 10 Ekim 2025; T.C. Resmî Gazete, 4 Şubat 1954, no. 8625, 8093-8095.

2 Faik Benli, “İlkokullara Öğretmen Yetiştirme,” *Millî Eğitim* 49, no. 228 (2020): 91.

3 Cemil Öztürk, “Dârülmualimîn”, *TDV İslâm Ansiklopedisi* VIII: 551.

4 Figen Özdilek Kılıç, “İlköğretim Okullarına Sınıf Öğretmeni Olarak Atanmakta Olan Adayların Öğretmenlik Meslek Bilgisi Düzeyleri ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” (Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1997), 4.

olup⁵ *Mesleğe Giriş Günü* kapsamındaki törenler ise 1 Temmuz'da (zaman zaman hemen öncesinde veya sonrasında) yapılmıştır.

Yapılan alanyazın taramasında *Mesleğe Giriş Günü* törenlerine Ayten Kiriş Avaroğulları, Ganime Topal, Muhammet Aydın, Salih Erken ve Sertan Dağdelen tarafından kaleme alınan “Yerel Gazetelerde Muğla Kız İlköğretmen Okulu” başlıklı çalışmada Muğla örneği ve Esin Yüzbaşı'nın “Türk Eğitiminde İlköğretmen Okullarına Bir Bakış: Gönen İlköğretmen Okulu” başlıklı makalesinde de Isparta örneği üzerinden değinildiği tespit edilmiştir.⁶ Bununla birlikte Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'ndaki törenleri ele alan bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

Bu çalışmanın başlıca amacı, Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nda Rıfat Hancılar (01.10.1959-01.11.1962) ile Kamil Açı'nın (24.10.1962-17.11.1966) müdürlük dönemlerinde⁷ *Mesleğe Giriş Günü* törenlerini anlatmak ve detaylandırmaktır. Daha sonraki müdürler Fikret Öztürk (24.04.1967-26.02.1973) ve Aziz Can Özalp (26.02.1973-27.09.1974) dönemlerinde okul modern bir yapıya kavuşturulduğundan⁸ ve hatta “Göl Demokratik Cumhuriyeti” olarak anıldığından⁹ bu dönemlerin öncesindeki yapıya dair izlenimler elde edilmek istenmiştir. Bu bağlamda “*Mesleğe Giriş Günü* törenleri pedagojik bir değer taşıyor muydu ve törenlerin öğretmenlik mesleği açısından önemi neydi?” soruları da yanıtlanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada alanyazın taraması, arşiv taraması ve doküman analizi yöntemleri kullanılmıştır. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nun özgün arşivine ait belgeler Kastamonu Göl Anadolu Lisesi bünyesindeki arşivden elde edilmiştir. Ayrıca T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi'nde de tarama yapılmış olup Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nu konu alan iki belgeye ulaşılmıştır. Ancak söz konusu belgeler araştırma konusu kapsamı dışında olduğundan çalışmaya dahil edilmemiştir.¹⁰ Bunların yanı sıra ulusal basından *Cumhuriyet* ve yerel basından ise *Doğrusöz* gazeteleri taranarak konuyla ilgili haber/yazılardan istifade edilmiştir. Göl İlköğretmen

- 5 Kastamonu İlköğretmen Okulu tarafından hazırlanan öğretmen okullarının kuruluş yıl dönümü programı kimi zaman okulda kimi zamansa okul dışındaki bir mekanda kutlanmıştır. Örneğin, Kastamonu'daki 1955 yılı 107. yıl dönümü kutlamaları yeni sinema salonunda, 108. yıl dönümü Halk Eğitim Merkezi'nde (Öğretmenler Derneği'nin hazırladığı zengin bir programla), 110. yıl dönümü ise okulda kutlanmıştır. *Doğrusöz*, 17 Mart 1955, 1; *Doğrusöz*, 16 Mart 1956, 1; *Doğrusöz*, 8 Nisan 1958, 4; *Doğrusöz*, Kastamonu Göl-İlköğretmen Okulu Haberler Bülteni, S. 2, 8 Nisan 1958, 4. 1970'li yıllarda da bu kutlamalar geleneksel olarak devam ettirilmiştir. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1970 girişli Salih Koç'tan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu; Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1968 girişli Ali Ünal'dan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu.
- 6 Muğla İlköğretmen Okulu'ndaki 1960'lı yılların başındaki törenlerin Temmuz ayının başlarında yapıldığı görülmektedir. Ayten Kiriş Avaroğulları ve diğerleri “Yerel Gazetelerde Muğla Kız İlköğretmen Okulu,” *Tarih Okulu Dergisi*, no. 28 (Aralık 2016): 482. Gönen İlköğretmen Okulu'nda tören yine aynı günlerdedir. Esin Yüzbaşı, “Türk Eğitiminde İlköğretmen Okullarına Bir Bakış: Gönen İlköğretmen Okulu,” *Alınları Sosyal Bilimler Dergisi* 4, no. 2 (2020): 115. Diğer öğretmen okulları da bu önemli günü kutlamıştır. Örneğin, Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'nda 1959'da yapılan tören 28 Haziran'dadır. *Cumhuriyet*, 29 Haziran 1959, 2.
- 7 Gököy Mensupları 2015 Buluşması Kitapçığı s. 38'den aktaran İsa Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gököy'ün Öyküsü* (Bilgi Başarı, 2023), 189.
- 8 Gököy Mensupları 2015 Buluşması Kitapçığı s. 38'den aktaran Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gököy'ün Öyküsü*, 189, 235, 240.
- 9 Mehmet Sazak ile kişisel görüşmeden aktaran Mehmet Saydur, Hayati Tahsin Yılmaz, *Bir Tonguç Okulu Gököy Enstitüsü* (Görkem Yayınları, 1994), 320.
- 10 Bu belgeler, mezunlardan Aydın Yılmaz'ın mecburi hizmetini yapmayıp yeniden görev istemesi ve Ahmet Yılmaz'ın da tayin olduğu göreve başlamamakla birlikte yeniden görev yapmayı taahhüt etmesiyle ilgilidir. Bkz. BCA, 30.11.1.0/331.46.4; BCA, 30.11.1.0/334.16.11.

Okulu öğrencilerinden/mezunlarından Emin Arık, Şaban Şahin, Adil Ünaldı ve Salih Koç¹¹ ile görüşülmüş, gönderdikleri bilgi notları ile mektuplar çalışmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmanın özgün tarafı da ‘Mesleğe Giriş Günü’ törenlerinin okulun özgün arşivi ışığında, öğrenci veya mezunlarının tanıklıklarıyla ve ilk kez sistematik biçimde ele alınmış olmasıdır.

1. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu’nun Kuruluşu

Eskişehir Çifteler’de 1936 yılındaki ilk denemenin başarıyla sonuçlanmasının ardından, 11 Haziran 1937 tarihli ve 3238 sayılı *Köy Eğitimcileri Kanunu* ile nüfusları öğretmen gönderilmesine elverişli olmayan köylerin eğitim-öğretim işlerini sürdürmek ve ziraat işlerinin fenni bir biçimde yapılmasında köylülere rehberlik etmek amacıyla Türkiye’nin çeşitli yerlerinde Eğitim Kursları açılmasına karar verilmiştir.¹² Bu bağlamda Kastamonu’da, Gököy’deki Şeyh Ziya Efendi Konağı’nda (Şeyhoğlu Konağı) Nisan 1938’de Göl Eğitim Kursu açılarak eğitim-öğretime başlamıştır. 1939 yılında Göl Köy Öğretmen Okulu’nun hizmete girmesini müteakip kurslar bu okul bünyesinde devam ettirilmiştir.¹³

Görsel 1. Şeyh Ziya Efendi Konağı (Şeyhoğlu Konağı).

[Caner Şahin Arşivi]

17 Nisan 1940 tarihli ve 3803 sayılı kanunla Göl Köy Enstitüsü’nün açılışı gerçekleştirilmiş¹⁴, böylece Göl Köy Öğretmen Okulu’nun yerini Göl Köy Enstitüsü almıştır. Bu enstitü 1940 ile 1954 yılları arasında faaliyette olduğu yaklaşık on dört boyunca çok sayıda öğretmen yetiştirmiş ve Kastamonu ile çevresinin eğitim hayatına önemli katkılar sağlamıştır.

27 Ocak 1954’te kabul edilen 6234 sayılı *Köy Enstitüleri ile İlköğretmen Okullarının Birleştirilmesi Hakkında Kanun* ile o güne kadar faaliyette olan Köy Enstitüleri, ilköğretmen

-
- 11 Salih Koç, Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu’na 1970-1971 öğretim yılında başlamış fakat daha sonra (beşinci sınıftan altıncı sınıfa geçtiğinde) Sinop Kız Öğretmen Okulu’na nakil olmuş ve bu okuldaki mezun olmuştur.
 - 12 https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc017/kanuntbmmc017/kanuntbmmc01703238.pdf, çevrimiçi 10 Ekim 2025, *T.C. Resmî Gazete*, 24 Haziran 1937, no. 3639, 8367.
 - 13 Gülşah Eser, “Köy Enstitülerinde Bir Öncü: Özgün Arşivi Işığında Göl Köy Enstitüsü” (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2022), 44, 53.
 - 14 https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc021/kanuntbmmc021/kanuntbmmc02103803.pdf çevrimiçi 10 Ekim 2025; *T.C. Resmî Gazete*, 22 Nisan 1940, no. 4491, 13682-13683.

okullarına dönüştürülünce¹⁵ Göl İlköğretmen Okulu dönemi başlamıştır. Bu okula Kastamonu, Sinop ve Zonguldak illerinden öğrenci kabul edilmiştir.¹⁶ Ayrıca diğer ilköğretmen okullarından not ortalaması yüksek olan gündüzlü öğrencilerden (yatılı olarak) Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'na gelen öğrenciler olmuştur. Salih Koç, Trabzon Beşikdüzü İlköğretmen Okulu ve Ordu Perşembe İlköğretmen Okulu'ndan öğrencilerin geldiğini nakletmektedir. Nadiren de olsa başka illerden sürgün edilen öğrencilerin de kabul edildiği olmuştur.¹⁷ Okulda az sayıda da kız öğrenci eğitim görmüş olup bunlar Göl İlköğretmen Okulu personeli çocukları ve Göl Köyü'nden gelen kız çocuklarıdır.¹⁸

2. Mesleğe Giriş Günü Törenleri

Mesleğe Giriş Günü törenleri, öğretmen yetiştiren çeşitli kurumlardan mezun olan öğrencileri tebrik etmek, derece alanları onurlandırmak ve böylelikle öğretmen adaylarının mesleklerine görkemli kutlamalarla adım atmalarını sağlamak amacıyla düzenlenmiş olan törenlerdir. Hazırlıklar genel olarak yaz çalışmaları esnasında ve 4. sınıf öğrencileri tarafından yapılmıştır. Bu törenlerde hem halihazırda okumakta olan öğrenciler hem de mezunlar adına konuşmalar yapıldığından, öğrenciler adına bu görev de 4. sınıflardan seçilen bir öğrenciye verilmiştir.¹⁹

Törenler çoğunlukla okulun müsamere salonunda²⁰, kapalı spor salonunda²¹ veya Halk Eğitim Merkezi'nde²² gerçekleştirilmiştir. Başta vali, garnizon komutanı ve/veya belediye başkanı ile birlikte vilayet erkânının katıldığı, öğrenci velilerinin heyecanla iştirak ettiği törenlere halk da yoğun ilgi göstermiştir. Zengin bir programa sahip törenlerde konserler verilmiş, milli oyunlar oynanmış, düzenlenen sergiler gezilmiş ve davetlilere zaman zaman öğle yemeği ikram edilmiştir.²³

2.1. Rifat Hancılar ve Kamil Açıkan Dönemlerindeki Törenler

Mesleğe Giriş Günü törenlerinin kutlamasına Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu'nun ilk müdürü Fuat Artun döneminde (05.11.1953- 01.10.1959)²⁴ başlanmıştır. Örneğin, 1958 yılındaki tören 26 Haziran Perşembe günü okulun müsamere salonunda gerçekleştirilmiştir. Bu tören için okul çalışanlarına bir hafta kadar önceden davetiye niteliğinde bir yazı gönderilmiştir.²⁵ Saat 10.30'da başlayan törene dönemin valisi Mehmet Rebi Karatekin (30.04.1955-30.05.1960)²⁶ başta olmak

15 https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc036/kanuntbmmc036/kanuntbmmc03606234.pdf, çevrimiçi 10 Ekim 2025; T.C. Resmî Gazete, 4 Şubat 1954, no. 8625, 8093-8095.

16 Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 202.

17 Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1970 girişli Salih Koç'tan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu.

18 Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1968 girişli Adil Ünal'dan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu.

19 Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 213.

20 *Doğrusöz*, 27 Haziran 1958, 1.

21 *Doğrusöz*, 23 Haziran 1967, 1; *Doğrusöz*, 5 Temmuz 1967, 1; Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1965 girişli Şaban Şahin'den alınan 16 Kasım 2025 tarihli bilgi notu.

22 *Doğrusöz*, 16 Mart 1956, 1.

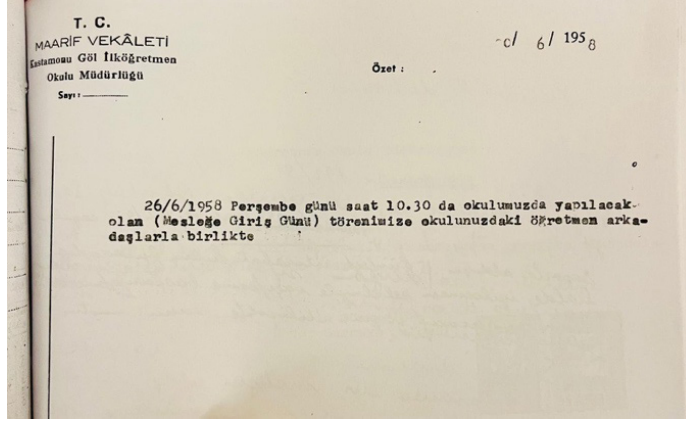
23 *Doğrusöz*, 27 Haziran 1958, 1; *Doğrusöz*, 28 Haziran 1960, 1.

24 Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 189.

25 Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Müdürlüğü tarafından *Mesleğe Giriş Günü* töreni dolayısıyla Şoför Hüseyin Türkoğlu'na gönderilen yazı, Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Tasnif Edilmemiş Arşivi (Şoför Hüseyin Türkoğlu'nun Özlük Dosyası).

26 <http://www.kastamonu.gov.tr/gorev-yapmis-valiler>, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

üzere vilayet erkânı ve kalabalık bir halk kitlesi katılmıştır. İstiklal Marşı ve Öğretmen Okulu Marşı'nın söylenmesinin ardından günün anlam ve önemine dair konuşmalara geçilmiştir. Vali Karatekin, okul müdürü Fuat Artun, biri mezunlar ve diğeri de mevcut öğrenciler adına iki öğrenci konuşma yapmıştır. Okulu derece ile bitiren öğrencilere Vali tarafından hediyeler ve mezun olan diğer öğrencilere de Maarif Vekâleti tarafından hediye edilen armağan kitabı dağıtılmıştır. Okul müzik kolunun verdiği konseri, temsil kolu tarafından hazırlanan “Muhtar ile Köse” adlı piyes takip etmiş ve sonrasında milli oyunlar seyredilmiştir. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinin bir yıllık çalışmalarının ürünü olan resim ve elişleri oluşan sergiyi katılımcılar beğeniyle gezmiştir. Davetlilere öğle yemeği ikram edilmesinin ardından tören sona ermiştir.²⁷

Görsel 2. Mesleğe Giriş Günü Töreni İçin Davet.

[Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Tasnif Edilmemiş Arşivi-Şoför Hüseyin Türkoğlu'nun Özlük Dosyası]

2.1.1. Rıfat Hancılar Dönemi Kutlamaları

Fuat Artun'un Gönen İlköğretmen Okulu'na müdür olarak atanmasını müteakip görevi Rıfat Hancılar (01.10.1959-01.11.1962) devralmıştır.²⁸ İsa Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü* başlıklı eserinde, Hancılar'ın enstitü sistemine yabancı olmakla birlikte bilgili, ilkeli ve saygı duyulan bir yönetici olduğunun altını çizmektedir.²⁹ Hancılar'ın diğer yandan öğrenciyle sıcak ilişkiler kurmayan, “klasik öğretmenlik anlayışı” içerisindeki bir yönetici olarak görüldüğü de olmuştur.³⁰ *Mesleğe Giriş Günü* törenleri onun döneminde de devam etmiş ve göreve başlamasından sonraki ilk tören 26 Haziran 1960 Pazar günü gerçekleştirilmiştir. İstiklal Marşı ile başlayan törende Öğretmen Okulu Marşı'nın ardından Vali Asım Rıza Büyüklü (12.06.1960-28.10.1960)³¹, Müdür Rıfat Hancılar, Maarif Müfettişi Salih Özlü tarafından birer konuşma yapmış ve okulu dereceyle bitiren öğrencilere hediyeleri verilmiştir. Şiirlerin okunduğu, mandolin birliğinin konserinin ve halk türkülerinin dinlendiği, milli oyunların seyredildiği törende ayrıca okulda düzenlenen sergi katılımcılarca gezilmiştir. Davetlilerin hep birlikte katıldığı öğle

27 Doğrusöz, 27 Haziran 1958, s. 1.

28 Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 189, 217.

29 Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 217.

30 Mehmet Sazak, *Dişle, Tırnakla, Kitapla Aydınlanma Savaşı* “Bir Köy Enstitülünün Anıları” (Ezgi Matbaa, 2009), 152-153.

31 <http://www.kastamonu.gov.tr/gorev-yapmis-valiler>, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

yemeğiyle kutlamalar sona ermiştir.³²

1961 yılındaki tören 2 Temmuz Pazar günü saat 10.30'da konferans salonunda yapılmış ve İstiklal Marşı ile başlamıştır. Törene Vali Necdet Yalçın (20.02.1961-02.01.1966)³³ başta olmak üzere vilayet erkânı ve kalabalık bir halk kitlesi katılmıştır. Vali Yalçın'ın günün anlam ve önemini belirten konuşmasının ardından Müdür Rıfat Hancılar ve bir öğrenci konuşma yapmıştır. Mezun olan öğrencilere Atatürk'ün baş eseri *Nutuk* hediye edilmiştir. Mandolin ve saz topluluğu türkü ve oyun havaları çalmıştır. Serginin gezilmesinin ardından davetlilerle birlikte öğle yemeği yenmiş ve tören sona ermiştir.³⁴ Hancılar'ın müdürlük döneminde, 1961 yılında okula kaydolan Emin Arık bu törenlerle ilgili şunları dile getirmektedir:

“Haziran ayı boyunca bitirme sınavları yapıldı. 1 Temmuz Mesleğe Giriş Günü töreni yapıldı. İlk üç derece ile bitiren arkadaşlara bu törende ödülleri ve üç ciltlik *Nutuk* verildi. *Nutuk* daha sonra tüm mezunlara verildi. Hala kitaplığımın baş köşesinde. Okuldaki, öğrenciliğimizdeki son günümüz, okula ve arkadaşlarımıza, öğretmenlerimize veda günümüzdü. Heyecanlı bir gündü.”³⁵

Görüldüğü gibi Emin Arık'ın bu ifadeleri ilerleyen yıllarda da öğrencilere *Nutuk*'un hediye edildiğini gösterdiği gibi öğrencilerin okula dair anıların başat rol oynadığını da anlatmaktadır. Diğer yandan Arık'ın bu törenin bir veda günü olarak nitelendirmesi de önemlidir.

Rıfat Hancılar'ın müdürlük dönemindeki son *Mesleğe Giriş Günü* töreni 1 Temmuz 1962 Pazar günü yapılmış ve saat 10.30'da başlamıştır. Müdür Hancılar'ın ve Vali Necdet Yalçın'ın ardından mezunlar ve öğrenciler adına da birer konuşma yapılmıştır. Başta derece alanlar olmak üzere öğrencilere hediyeleri dağıtılmıştır. Birinciye kol saatiyle birlikte dolma kalem ve evrak çantası, ikinciye kol saati ve dolma kalem, üçüncüye de yine kol saati hediye edilmiştir. Ardından şiirler okunmuş ve okulun müzik kolu tarafından konser verilmiştir. Milli oyunları müteakip jimnastik gösterileri yapılmıştır. Hazırlanan serginin gezilmesiyle tören sona ermiştir.³⁶

2.1.2. Kamil Açıan Dönemi Kutlamaları

Müdür Hancılar'ın ardından görevi Kamil Açıan devralmıştır (24.10.1962-17.11.1966).³⁷ “Dürüst, kendisiyle barışık ve kaprisi olmayan” bir yönetici şeklinde nitelendirilen Açıan'ın bu özellikleri, müdürlük döneminde gerek öğretmen-öğrenci ilişkileri gerekse okul içi faaliyetlere de yansımış, bu açıdan okula ilave katkılar sağlamıştır.³⁸ Hancılar gibi onun döneminde de *Mesleğe Giriş Günü* törenleri devam ettirilmiştir. İlk tören 30 Haziran 1963 Pazar günü saat 10.30'da İstiklal Marşı ile başlamıştır. Müdür Açıan'ın konuşmasını okulun halihazırdaki öğrencileri ve mezunları adına yapılan konuşmalar izlemiştir. Ardından Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in öğrencilere hitabesi okunmuştur. Okulu dereceyle bitirenlerden başlamak üzere tüm mezunlara üç ciltlik *Nutuk* hediye edilmiştir.³⁹

32 Doğrusöz, 28 Haziran 1960, 1.

33 <http://www.kastamonu.gov.tr/gorev-yapmis-valiler>, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

34 Doğrusöz, 30 Haziran 1961, 1; Doğrusöz, 3 Temmuz 1961, 1.

35 Emin Arık'tan alınan 10 Ekim 2025 tarihli mektup.

36 Doğrusöz, 2 Temmuz 1962, 1.

37 Gököy Mensupları 2015 Buluşması Kitapçığı s. 38'den Eşme, Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gököy'ün Öyküsü, 189.

38 Mehmet Saydur ve Hayati Tahsin Yılmaz, *Bir Tonguç Okulu Gököy Enstitüsü*, 319; Sazak, *Dişle, Tırnakla, Kitapla Aydınlanma Savaşı* “Bir Köy Enstitüsünün Anıları”, 154.

39 Doğrusöz, 26 Haziran 1963, 1; Doğrusöz, 1 Temmuz 1963, 1.

**Görsel 3. Okul Müdürü Kamil Açıan Öğretmenlerle Birlikte
(Ortada Güneş Gözlüklü Olan).**

[Emin Arık Arşivi]

1964 yılındaki törene dair bir bilgi edinilememekle birlikte, 1965 yılındaki tören 1 Temmuz Perşembe günü saat 10.00'da Halk Eğitim Merkezi salonunda gerçekleştirilmiş ve kalabalık bir halk kitlesi katılmıştır. Bu törenin dikkat çeken yanı ilk defa Kız Öğretmen Okulu ile müşterek bir program hazırlanmış olmasıdır. Törende önce Vali Necdet Yalçın ve ardından Kamil Açıan konuşma yapmıştır.⁴⁰ Sonrasında davetlilere yemek ikram edilmiştir.

Görsel 4. Mesleğe Giriş Günü Töreni Sonrasında Yemek İkramı (1 Temmuz 1965).

[Adil Ünal'dı Arşivi]

1966 yılındaki tören yine 1 Temmuz'da yapılmış ve Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda saat 10.00'da başlamıştır.⁴¹ 1967 yılındaki tören -tıpkı 1965 yılındaki gibi- Kız Öğretmen Okulu ile Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu tarafından ortak hazırlanmıştır. Tören, 2 Temmuz 1967 Pazar günü saat 10.00'da kapalı spor salonunda yapılmıştır.⁴²

Kamil Açıan'dan sonra müdürlük görevine Fikret Öztürk (24.04.1967-26.02.1973)

40 Doğrusöz, 26 Haziran 1965, 1; Doğrusöz, 2 Temmuz 1965, 1.

41 Doğrusöz, 30 Haziran 1966, 1.

42 Doğrusöz, 23 Haziran 1967, 1; Doğrusöz, 5 Temmuz 1967, 1.

getirilmiştir.⁴³ Geleneksel olan *Mesleğe Giriş Günü* törenleri onun döneminde de sürdürülmüştür. Örneğin, 1968 yılındaki tören 30 Haziran Pazar günü Hüsnü Tandoğan Kapalı Spor Salonu'nda gerçekleştirilmiş olup saat 09.30'da başlamıştır. Başta Vali Hasan Basri Kurdoğlu (27.01.1966-27.07.1970)⁴⁴ olmak üzere vali yardımcısı, öğretmen okulları genel müdürü ve yardımcısı, askerlik dairesi reisi, maarif erkânı ve velilerin katıldığı sade denilebilecek bir tarzda yapılmıştır. İstiklal Marşı ile başlayan tören maarif müdürünün konuşmasıyla devam etmiştir.⁴⁵ Öğretmen Okulları Genel Müdürü Tarık Asal, Ankara'ya dönüşünü müteakip Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Müdürü Fikret Öztürk'e gönderdiği yazıyla izlenimlerini ve teşekkürlerini iletmiştir:

“30 Haziran 1968 Pazar günü mesleğe giriş günü dolayısı ile okulunuzda yaptığım ziyarette, okulun hayati problemlerini çözümede bütün arkadaşların ahenk içinde elbirliği yaparak gayret ve çaba sarfetmekte olduklarını gördüm. Başta siz olmak üzere bütün arkadaşlara ve öğrencilere teşekkür eder başarılar dileyerek sevgilerimi sunarım.”⁴⁶

Tarık Asal'ın bu tebrik yazısından hareketle *Mesleğe Giriş Günü* törenlerinin yalnızca bir mezuniyet etkinliği niteliğinde kalmayıp devlet erkânı ile okul idaresi arasındaki bağı daha da kuvvetlendirdiği, ayrıca okul içi meselelerin konuşulmasına ve dolayısıyla çözülmesine zemin hazırladığı açıkça görülmektedir. Aynı zamanda dönemin ulaşım ve iletişim şartları göz önüne alındığında, devlet erkânının bu törenlere bizzat katılması ve ilgi göstermesi okul yönetimi ile öğrenciler nezdinde kendilerine verilen değerin büyüklüğünü hissettirmesi açısından da ayrıca önem taşımaktadır.

Sonuç

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu tarafından hazırlanan *Mesleğe Giriş Günü* törenleri mezunları tebrik etmek ve derece alanları onurlandırmanın yanı sıra öğrencileri öğretmenlik mesleğine görkemli bir şekilde uğurlamak amacıyla yapılmıştır. Hafta içi veya hafta sonu yapılan ve protokolün yanında geniş bir halk kitlesinin de katıldığı bu törenler yerel basına da yansımıştır. Törenin ne zaman yapılacağı, ne şekilde kutlandığı, hangi öğrencilerin dereceye girdiği gibi pek çok ayrıntı gazetelerin sütunlarında geniş yer bulmuştur.

Rıfat Hancılar ve Kamil Açıkan'ın müdürlük dönemlerinde yapılan *Mesleğe Giriş Günü* törenleri pedagojik bir değer taşımaktadır. Öğrencilere kendilerini önemli hissettirdiği gibi öğretmenlik mesleğine saygılarını artırıcı bir rol oynamıştır. Bu husus, öğrencilerin dimağlarında kalıcı etkiye sahip olmuş ve bu ise onların okulla bağlarını güçlendirmiştir. Diğer yandan törenler çok yerel kalmayıp şehirdeki üst düzey yöneticilerin, hatta Ankara'dan gelen devlet erkânının ilgisini çekmiştir. Bu da göstermektedir ki, törenler okulla sınırlı kalmamış şehri ve çevresini kucaklayan mutlu ve heyecanlı bir faaliyete dönüşmüştür.

Mesleğe Giriş Günü törenleri bir geleneğe atıfta bulunması yönüyle de ayrıca önem arz etmektedir. Bu önemin, öğretmen yetiştirmenin sıcak bir gündem oluşturduğu günümüzde yeni yapılanmalar açısından ufuk açıcı bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buradan hareketle,

43 Gölköy Mensupları 2015 Buluşması Kitapçığı s. 38'den aktaran Eşme, *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy'ün Öyküsü*, 189.

44 <http://www.kastamonu.gov.tr/gorev-yapmis-valiler>, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

45 *Doğrusöz*, 28 Haziran 1968, 1; *Doğrusöz*, 1 Temmuz 1968, 1.

46 *Doğrusöz*, 4 Temmuz 1968, 1.

bu türden törenlerin güncellenerek bugünkü sistem içerisinde değerlendirilmesi önerilmektedir. Yalnızca İlköğretmen Okulları özelinde değil, diğer eğitim kurumlarının tarihçelerinde böylesi etkinliklerin ortaya çıkartılması eğitim-öğretim hayatımızı daha zenginleştirecektir.

Kaynakça

Benli, F. “İlkokullara Öğretmen Yetiştirme.” *Millî Eğitim* 49, no. 228 (2020): 71-105.

Cumhuriyet, 29 Haziran 1959, 2.

Doğrusöz, 1 Temmuz 1963, 1.

Doğrusöz, 1 Temmuz 1968, 1.

Doğrusöz, 16 Mart 1956, 1.

Doğrusöz, 17 Mart 1955, 1.

Doğrusöz, 2 Temmuz 1962, 1.

Doğrusöz, 2 Temmuz 1965, 1.

Doğrusöz, 23 Haziran 1967, 1.

Doğrusöz, 26 Haziran 1963, 1.

Doğrusöz, 26 Haziran 1965, 1.

Doğrusöz, 27 Haziran 1958, 1.

Doğrusöz, 28 Haziran 1960, 1.

Doğrusöz, 28 Haziran 1968, 1.

Doğrusöz, 3 Temmuz 1961, 1.

Doğrusöz, 30 Haziran 1961, 1.

Doğrusöz, 30 Haziran 1966, 1.

Doğrusöz, 4 Temmuz 1968, 1.

Doğrusöz, 5 Temmuz 1967, 1.

Doğrusöz, 8 Nisan 1958, 4.

Doğrusöz, Kastamonu Göl-İlköğretmen Okulu Haberler Bülteni, S. 2, 8 Nisan 1958, 4.

Emin Arık’tan alınan 10 Ekim 2025 tarihli mektup.

Eser, G. “Köy Enstitülerinde Bir Öncü: Özgün Arşivi Işığında Göl Köy Enstitüsü.” Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2022.

Eşme, İ. *Köy Enstitüsünden Öğretmen Okuluna Gölköy’ün Öyküsü*. Bilgi Başarı, 2023.

<http://www.kastamonu.gov.tr/gorev-yapmis-valiler>, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc017/kanuntbmmc017/kanuntbmmc01703238.pdf, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc021/kanuntbmmc021/kanuntbmmc02103803.pdf çevrimiçi 10 Ekim 2025.

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc036/kanuntbmmc036/kanuntbmmc03606234.pdf, çevrimiçi 10 Ekim 2025.

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Müdürlüğü tarafından *Mesleğe Giriş Günü* töreni dolayısıyla Şoför Hüseyin Türkoğlu'na gönderilen yazı, Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu Tasnif Edilmemiş Arşivi (Şoför Hüseyin Türkoğlu'nun Özlük Dosyası).

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1965 girişli Şaban Şahin'den alınan 16 Kasım 2025 tarihli bilgi notu.

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1968 girişli Adil Ünal'dan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu.

Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğrencilerinden 1970 girişli Salih Koç'tan alınan 12 Ekim 2025 tarihli bilgi notu.

Kiriş Avaroğulları, A., Topal, G., Aydın, M., Erken, S., Dağdelen, S. "Yerel Gazetelerde Muğla Kız İlköğretmen Okulu," *Tarih Okulu Dergisi*, no. 28 (Aralık 2016): 473-494.

Özdilek Kılıç, F. "İlköğretim Okullarına Sınıf Öğretmeni Olarak Atanmakta Olan Adayların Öğretmenlik Meslek Bilgisi Düzeyleri ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları." Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1997.

Öztürk, C. "Dârülmualimîn." *TDV İslâm Ansiklopedisi* VIII: 551-552.

Saydur, M. ve Yılmaz, Hayati Tahsin. *Bir Tonguç Okulu Gököy Enstitüsü*. Gökem Yayınları, 1994.

Sazak, M. *Dişle, Tırnakla, Kitapla Aydınlanma Savaşımı "Bir Köy Enstitülünün Anıları."* Ezgi Matbaa, 2009.

T.C. Resmî Gazete, 22 Nisan 1940, no. 4491, 13682-13683.

T.C. Resmî Gazete, 24 Haziran 1937, no. 3639, 8367.

T.C. Resmî Gazete, 4 Şubat 1954, no. 8625, 8093-8095.

Yüzbaşı, E. "Türk Eğitiminde İlköğretmen Okullarına Bir Bakış: Gönen İlköğretmen Okulu", *Alinteri Sosyal Bilimler Dergisi* 4, no. 2 (2020): 111-124.

Extended Abstract

Introduction

Village Institutes, which were established on April 17, 1940, are educational institutions that have a 5-year education period after primary school and train teachers and other useful professionals for the village. With the Law No. 6234 on the Merger of Village Institutes and Primary Teacher Schools adopted on January 27, 1954, The Village Institutes that had been operating until that day were transformed into primary teacher schools. The education period of these schools has been determined as 6 years for primary school graduates and 3 years for secondary school graduates. One of the school entrance requirements is that “75% of the candidates must be village primary school graduates”. Primary Teacher Schools were transformed into teacher high schools as of the 1974-1975 academic year with the decision of the Board of Education and Discipline dated August 25, 1973 and numbered 456. During its operation, it has made significant contributions to meeting Turkey’s need for teachers by producing many graduates.

It is known that many activities are organized in primary teacher schools to encourage and motivate students. In this direction, ceremonies called Entry to the Profession Day were held in order to congratulate the graduating students and to honor their degree recipients. These celebrations are graduation ceremonies and are usually held on July 1 (at times just before or after). The step of teacher candidates into their professional lives was turned into a magnificent ceremony and the value given to them was aimed to be revealed. The main purpose of this study is to explain and detail the Entry to Profession Day ceremonies of Rıfat Hancılar (01.10.1959-01.11.1962) and Kamil Açıan (24.10.1962-17.11.1966) during their principal periods at Kastamonu Göl Primary Teacher School. Since the school had already been modernized during the periods of later principals Fikret Öztürk (24.04.1967-26.02.1973) and Aziz Can Özalp (26.02.1973-27.09.1974) and was even known as the “Göl Democratic Republic”, it was aimed to obtain impressions of the structure before these periods.

Methods

In this study, literature review, archive review and document analysis methods were used. In the literature review, it was seen that only a few studies briefly mentioned the Entry to Profession Day ceremonies through the examples of Muğla and Isparta. However, no study could be found on the ceremonies at the Kastamonu Göl Primary Teacher School in Kastamonu.

Literature review, archive review and document analysis methods were used in the research. Cumhuriyet newspapers were used from the national press and Doğrusöz newspapers were used from the local press. In addition, the Official Gazette of the Republic of Turkey (T.C. Resmi Gazete) was scanned. Primary Teacher School graduates Emin Arık, Şaban Şahin, Adil Ünalı and Salih Koç were interviewed and the information notes and letters they sent were included in the study.

Discussion

In the research, it was seen that the preparations for these ceremonies were generally made during summer studies and by 4th grade students. Since speeches were made on behalf of both students who were currently studying and graduates at these ceremonies, the task of speaking on behalf of the students was given to a student selected from the 4th grade.

The public also showed great interest in these ceremonies, which were attended by the governor, garrison commander and/or mayor, as well as provincial officials, and the parents of the students participated with excitement. These ceremonies, in which the National Anthem was followed by the singing of the Teachers' School Anthem, speeches were made about the meaning and importance of the day, and gifts were presented to those who graduated from school with honors, were in great demand. Concerts were given in ceremonies with a rich program, national games were played, exhibitions were visited and lunch was served to the guests from time to time. These ceremonies were held during the periods of both Rıfat Hancılar and Kamil Açıan and care was taken to ensure that the ceremony was orderly. Many details such as when the ceremony would be held, how it was celebrated, and which students were ranked were widely covered in the local press of the period.

Conclusion

The Entry to Profession Day ceremonies held during the directorate periods of Rıfat Hancılar and Kamil Açıan have a pedagogical value. It played a role in increasing the students' respect for the teaching profession as well as making them feel important. This has also strengthened the students' ties with the school. On the other hand, the ceremonies were not very local, but also attracted the attention of senior executives in the city and even state officials from Ankara. This shows that the ceremonies were not limited to the school, but turned into a happy and exciting activity that embraces the city and its surroundings.

Entry into the Profession Day ceremonies are also important in terms of referring to a tradition. It is thought that this importance will make a seminal contribution in terms of new structures in today's world, where teacher training is a hot agenda. From this point of view, it is recommended that such ceremonies be updated and evaluated within today's system. Revealing such activities not only in Primary Teacher Schools but also in the histories of other educational institutions will enrich our education life.